EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.7.2021
SWD(2021) 610 final/2

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja ehdotukseen

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta, jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 ja sitoutumisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen yhteisesti vuoteen 2035 mennessä maankäytön, metsätalouden ja maatalouden sektorilla sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun osalta

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

Tiivistelmä (enintään 2 sivua)

Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta (LULUCF) koskevan asetuksen uudelleentarkastelua koskeva vaikutustenarviointi

A. Toimenpiteen tarve

Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?

Pääasiallinen ongelma on se, että LULUCF-sektorin kyky poistaa hiilidioksidia ilmakehästä on vähentynyt. Viidesosa sektorin nettopoistumista menetettiin vuosina 2013-2018. Tärkeimmät syyt tähän ovat puunkorjuun lisääntyminen, orgaanisesta maaperästä peräisin olevien päästöjen jatkuminen ja kannustimien puute. Komission ennusteiden mukaan tämän suuntauksen kääntäminen on mahdollista ensi vuosikymmenellä, mutta nykyinen sääntelykehys ei tarjoa siihen riittävästi kannustimia. Muita ongelmia ovat yhdennetyn toimintakehyksen puuttuminen synergian lisäämiseksi maasektorilla (maatalous ja LULUCF), LULUCF-sektorin tilinpitosääntöjen monimutkaisuus sekä seuranta- ja raportointijärjestelmien laatupuutteet.

Mitä on tarkoitus saada aikaan?

Tärkein politiikkatavoite on saavuttaa ilmastoneutraalius maasektorilla vuoteen 2035 mennessä (eli tasapaino LULUCF-sektorin ja maatalouden päästöjen ja poistumien välillä). Muita tavoitteita ovat oikeudenmukaisen, joustavan ja integroidun toimintakehyksen laatiminen, täytäntöönpanon yksinkertaistaminen sekä seurannan ja raportoinnin parantaminen.

Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?

Ilmastonmuutos on valtioiden rajat ylittävä ongelma, jossa koordinoidut EU:n toimet täydentävät ja vahvistavat tehokkaasti kansallisia ja paikallisia toimia. Koordinoitu toiminta mahdollistaa korkean tavoitetason EU:n laajuisesti samalla kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden erilaiset toimintavalmiudet ja mahdollistetaan parempi kustannustehokkuus. Tämän mahdollistavat joustot sekä jäsenvaltioiden välillä että suhteessa muuhun alakohtaiseen lainsäädäntöön (taakanjako).

B. Ratkaisut

Millä vaihtoehdoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei, miksi ei?

Vaihtoehdossa 1 asetetaan kunnianhimoisempi mutta yksinkertaisempi poistumatavoite LULUCF-sektorille kussakin jäsenvaltiossa. Vaihtoehdossa 2 yhdistetään yksinkertaistetut LULUCF-tavoitteet parempiin kannustimiin LULUCF-poistumien lisäämiseksi käyttämällä joustavuutta suhteessa taakanjakoasetukseen. Vaihtoehdossa 3 ehdotetaan suunnitteluprosessia ja sitovia tavoitteita maasektorille (LULUCF ja maatalous) ilmastoneutraaliudelle vuonna 2035.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on yhdistää yksinkertaisemmat ja kunnianhimoisemmat kansalliset LULUCF-tavoitteet vuodelle 2030 (kuten vaihtoehdossa 1.2 tai vaihtoehdossa 2 taakanjakoasetuksen tavoitteista riippuen) ja EU:n laajuinen tavoite, joka koskee maapohjaista ilmastoneutraaliutta vuonna 2035. Kyseiseen vaihtoehtoon sisältyy myös maapohjaista hillitsemistä koskeva suunnitteluprosessi, myöhemmin vahvistettavat vuotta 2035 koskevat kansalliset maatavoitteet sekä tiukennetut seuranta- ja raportointivaatimukset.

Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Avoimeen julkiseen kuulemiseen vastanneet pitivät parempana kunnianhimoisempia LULUCF-tavoitteita. Tämän vaihtoehdon valitsi 45 prosenttia vastaajista (yleensä tiedoyhteisöt, EU:n kansalaiset ja kansalaisjärjestöt). Toiseksi 40 prosenttia vastaajista lähinnä yksityissektorilta piti parempana maasektorin integroituja tavoitteita. Jouston lisääminen taakanjakoasetuksen avulla oli suosituin vaihtoehto viranomaisten keskuudessa.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Kunnianhimoisemmat LULUCF-tavoitteet tuovat selkeitä ympäristöhyötyjä sen lisäksi, että saavutetaan maasektorin ilmastoneutraalius vuoteen 2035 mennessä. Nämä sivuhyödyt liittyvät esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuteen ja biotalouteen. Lisäksi luodaan kannustimia uusille liiketoimintamalleille (”hiiliviljely”), joista saadaan lisätuloja maankäyttäjille. Maasektorin yhdennetty suunnitteluprosessi ja paremmat seuranta- ja raportointijärjestelmät varmistavat tehokkaamman päätöksenteon ja politiikan täytäntöönpanon.

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

Komission mallintamisen (politiikkaskenaarion eli ns. MIX-skenaarion) mukaan vaikutustenarvioinnissa kaavailtu kunnianhimoisin LULUCF-tavoite (vähennys 310 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia vuonna 2030) voitaisiin saavuttaa alhaisella hiilen hinnalla (enintään 10 euroa hiilidioksiditonnilta).

Mitkä ovat vaikutukset pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn?

Tämä aloite ei suoraan vaikuta maasektorin pk-yrityksiin (eli ei suoria raportointivaatimuksia yksittäisten maankäyttäjien tasolla). Ehdotetuilla tavoitteilla edistetään maasektorin kansallisia hillitsemispolitiikkoja, joilla voidaan parantaa biotalouden alojen kilpailukykyä pitkällä aikavälillä (esim. kestävämpi elintarvikkeiden, rehun ja biomassan tarjonta ja ilmastonmuutoksen sietokyvyn parantaminen).

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistaminen vähentää sääntelykustannuksia. Seuranta- ja raportointijärjestelmien parantaminen aiheuttaa jonkin verran kustannuksia, mutta se myös tehostaa jo rahoitettujen ja saatavilla olevien tietoaineistojen ja teknologioiden (esim. kaukokartoitus) käyttöä ja johtaa kustannustehokkaampaan päätöksentekoon. Koko maasektoria koskeva yhdennetty suunnittelu voi perustua nykyisiin kansallisiin energia- ja ilmastosuunnitelmiin, ja siitä saadaan synergiaa esimerkiksi YMP:n, Pellolta pöytään -strategian, metsästrategian ja biodiversiteettistrategian kanssa. Kansallisiin talousarvioihin kohdistuisi vaikutuksia myös LULUCF-hyvitysten kaupasta, mikä voisi tuottaa tuloja jäsenvaltioille, jotka ylittävät tavoitteensa.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Ehdotetut tavoitteet vastaavat jäsenvaltioiden valmiuksia hillitä ilmastonmuutosta ja saada aikaan hiilipoistumia, ja niillä olisi varmistettava hyötyjen ja ponnistelujen oikeudenmukainen jakautuminen.

Oikeasuhteisuus?

Parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa pidetään oikeasuhteisena suhteessa 55-valmiuspaketin (Fit for 55) korkeampaan ilmastotavoitteeseen ja tavoitteeseen ilmastoneutraaliuden saavuttamisesta vuoteen 2050 mennessä.
D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Lainsäädännössä säädetään säännöllisestä uudelleentarkastelusta. Se on tarkoitus sovittaa yhteen muun lainsäädännön uudelleentarkastelun kanssa esimerkiksi taakanjakoasetusta koskevassa ehdotuksessa.